

**ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Коломийський навчально-науковий інститут

Кафедра філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методичні рекомендації для вивчення словотвору української мови

Освітня програма «Українська мова і література»

Перший (бакалаврський) освітній рівень

Спеціальність 014 Середня освіта

014.01 Українська мова і література

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2023 р.

м. Коломия - 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методичні рекомендації для вивчення словотвору української мови
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	к.ф.н., доц. Русакова Ольга Валеріївна
Контактний телефон викладача	-
Е-mail викладача	olga.rusakova@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денна/заочна
Обсяг дисципліни	3 кредити, 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/753
Консультації	Консультації до самостійної роботи студентів проводяться на практичних заняттях (тривалість залежить від потреб студента, у межах робочого часу викладача)
2. Анотація до курсу	
<p>Словотвір є окремим розділом українського мовознавства, має самостійний об'єкт і предмет вивчення, свою термінологію та специфіку викладання в закладах загальної середньої освіти. Запропонований курс допоможе підготувати вчителів української мови до викладання тем «Словотвір. Твірне і похідне слово. Способи словотворення».</p> <p>Курс «Методичні рекомендації для вивчення словотвору української мови» належить до переліку вибіркового компоненту. Він сприяє поглибленню та систематизації знань про способи і засоби словотворення, пропонує методичні рекомендації до вивчення словотвору в закладах загальної середньої освіти, що дозволить удосконалити професійно-педагогічну майстерність здобувачів вищої освіти.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета – поглибити знання здобувачів вищої освіти про словотвірну підсистему сучасної української мови та методику вивчення цієї підсистеми в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - повторити теоретичний матеріал із сучасного українського словотвору; виявити проблемні питання; - навчитися використовувати професійну словотвірну термінологію; - закріплювати отримані знання в процесі виконання завдань зі словотвору та словотвірного аналізу; - ознайомити з методами та прийомами вивчення словотвору в закладах загальної середньої освіти; - навчитися самостійно створювати вправи та завдання з теми «Словотвір. Твірне і похідне слово. Способи словотворення»; - виховати бажання вивчати українську літературну мову. 	
4. Результати навчання	
<p>У процесі опанування дисципліни студенти повинні:</p> <p>ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань державною мовою усно і письмово, використовувати її для організації ефективної комунікації та навчання.</p> <p>ПРН 2. Знати і розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови і літератури, вміти застосовувати набуті знання у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 3. Знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.</p> <p>ПРН 5. Організувати процес свого навчання і самоосвіти (самостійної роботи); професійно-методичну та навчальну діяльність учителя.</p> <p>ПРН 6. Дотримуватись правил сталого розвитку, берегти фізичне та психо-емоційне</p>	

здоров'я.

ПРН 7. Мати навички пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел, кваліфіковано презентувати результати професійної (педагогічної, наукової, інноваційної) діяльності із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

ПРН 10. Знати нормативно-правову базу роботи вчителя (державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з української мови і літератури для закладів освіти, практичні шляхи їх реалізації), аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють

ПРН 13. Мати навички відбирати навчальний матеріал, що відповідає процесу комунікації й посилює та доступний для учнів різних вікових груп у закладах середньої освіти, передбачати можливі навчальні проблеми, з якими учні можуть зіткнутися на уроці.

ПРН 17. Знати методи, підходи, технології для перевірки рівня навчальних здобутків учнів з української мови та літератури, здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів у процесі підготовки до майбутньої професії.

ПРН 20. Дотримуватись правил академічної доброчесності.

ПРН 23. Використовувати безпечне освітнє електронне (цифрове) середовище для організації освітнього процесу, групової взаємодії, зворотного зв'язку, спільного створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів.

ПРН 26. Планувати навчальні заняття на основі модельних навчальних програм, затверджених педагогічною радою закладу освіти.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 год
практичні заняття	18 год
самостійна робота	60 год

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	014 Середня освіта 014.01 Українська мова та література	3	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. <i>Специфіка словотвору як розділу мовознавства і як навчальної дисципліни</i> Предмет і завдання словотвору. Місце словотвору в системі лінгвістичних дисциплін. Основні словотвірні поняття.	Лекція; практичне заняття; самостійна робота	1,2,3,4,8,10	2; 2; 10	10	два тижні

Завдання і значення вивчення словотвору в ЗЗСО					
Тема 2. <i>Словотвірна структура слова</i> Похідне слово – основна одиниця словотвору. Твірна та похідна основа. Словотвірна мотивація, її види. Словотворення, формотворення і словозміна.	Лекція; практичне заняття; самостійна робота	1,2,8,10	2; 2; 10	20	два тижні
Тема 3. <i>Словотвірна система української мови</i> Словотвірний тип. Словотвірний ланцюжок. Словотвірна парадигма. Словотвірне гніздо. Словотвірна категорія. Словотвірна пара. Словотвірна модель. Методика опрацювання словотвірної системи української мови на уроках	Лекція; практичне заняття; самостійна робота	1,2,8,10,11	2; 4; 10	20	два тижні
Тема 4. <i>Словотвірне значення.</i> Методи з'ясування словотвірного значення	Лекція; практичне заняття; самостійна робота	1,2,8,10	2; 2; 10	10	два тижні
Тема 5. <i>Способи словотворення</i>					

Класифікація способів словотворення. Неморфологічні способи словотворення. Морфолого-синтаксичний спосіб словотворення. Лексико-синтаксичний спосіб словотворення. Лексико-семантичний спосіб словотворення.	Лекція; практичне заняття; самостійна робота	1,2,8,10	2; 2; 10	20	два тижні
Тема 6. <i>Морфологічні способи словотворення.</i> Словотвірний аналіз слова	Лекція, практичне заняття; самостійна робота	1,2,5,6,7,8,10	2; 4; 10	20	два тижні

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання здійснюється за національною та ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт 9.3. Види контролю Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»).
Вимоги до письмової роботи	Упродовж курсу студент виконує завдання, які містять питання щодо понятійного апарату дисципліни та спрямовані на перевірку рівня практичних умінь і навичок студента.
Семінарські заняття	Не передбачено
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання практичних завдань та самостійної роботи (50 %)

7. Політика курсу

Курс передбачає різні форми та методи аудиторної та самостійної навчальної роботи.

Неприпустимі плагіат та списування.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. Пропуски практичних занять відпрацьовуються шляхом індивідуальної бесіди з викладачем після опрацювання теоретичних положень теми та обов'язкового виконання вправ з посібника. Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він складає тести (Тести 1, Тести 2). Успішне складання тестів дозволяє студенту бути допущеним до складання заліку.

8. Рекомендована література

1. Бабій І. М., Лісняк Н. І. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір: навчальний посібник. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2006. 88 с.
2. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова: Морфеміка. Словотвір. Морфонологія : навчальний посібник. Київ: Вища школа, 1999. 207 с.
3. Горпинич В. О. Українська словотвірна дериватологія: навчальний посібник. Дніпропетровськ : ДДУ, 1998. 190 с.
4. Грещук В. В., Бачкур Р., Джочка І., Пославська Н. Нариси з основоцентричної дериватології / за ред. Василя Грещука. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2007. 348 с.
5. Грещук В. В. Український відприкметниковий словотвір. Івано-Франківськ: Плай, 1995. 208 с.
6. Клименко Н. Ф. Система афіксального словотворення сучасної української мови. К.: Наукова думка, 1973. 186 с.
7. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А. Словотвірна морфеміка сучасної української літературної мови. Київ: УкрНДПСК, 1998. 162 с.
8. Ковалик І. І. Вчення про словотвір. Вибрані праці. Івано-Франківськ – Львів: Місто НВ, 2007.
9. Олексенко В. П. Словотвірні категорії суфіксальних іменників. Херсон: Айлант, 2001. 240 с.
10. Словотвір сучасної української літературної мови / за ред. М. А. Жовтобрюха. Київ: Наукова думка, 1979. 406 с.
11. Ципердюк О. Д. Словотвірна парадигма в системі комплексних словотвірних одиниць : науково-методичний посібник. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2008. 84 с.

Викладач _____ О. В. Русакова